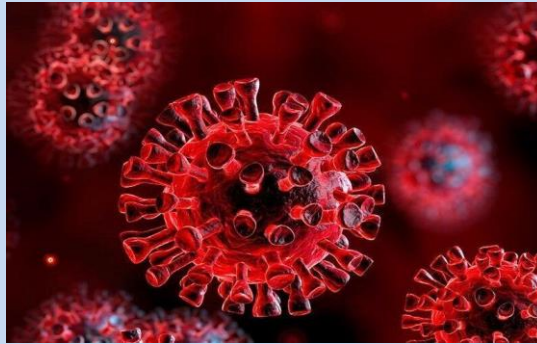

چالش همه گیری کرونا در کتابخانه

♦ دکتر زهره عباسی، رئیس مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه مرکزی

کرونا و دوران پاندمی دنیا را متحول کرده است به طوری که بسیاری از مشاغل ناچار شدند در روند کارهای خود تجدیدنظر کرده و به دنبال راه حل ها و برنامه های جدیدی برای انجام امور خود باشند، کتابخانه ها نیز مستثنا نبودند. مشکلات مختلفی در ارتباط با ارائه خدمات کتابخانه های دانشگاهی در دوران پاندمی ایجاد شد و از جمله راه حل ها و راه کارهای می توان به انجام امور به صورت دورکاری، ارائه هر چه بیشتر خدمات در فضای مجازی و شبکه ها اجتماعی، تهیه بیشتر منابع الکترونیک، دسترسی های بیشتر از راه دور به منابع، تبدیل کردن منابع چاپی به الکترونیکی، بستن قراردادهای و تفاهم نامه ها با ناشران و کارگزاران الکترونیک، فروشگاه های کتاب های الکترونیکی و اداره پست جهت همکاری و... اشاره کرد. اما در بررسی دقیق تر فرآیندهای کتابخانه می توان فهمید که تاثیرگذاری کرونا بر خدمات متنوع کتابخانه ها نیز متفاوت بود. در جدول ذیل از این رویکرد به آثار و پیامدهای احتمالی بحران کرونا بر فعالیت های کتابخانه و ارائه راهکارهای مختلف جهت انجام فعالیت ها پرداخته شده است.

عنوان خدمت	پیامد	راهکار پیشنهادی
امانت و بازگشت کتاب	نبود استاندارد لازم جهت ضد عفونی منابع چاپی و احتمال ابتلای مراجعان و کارمندان به ویروس کرونا. بنابراین ممنوعیت حضور اعضا در مخزن کتاب و عدم دسترسی دقیق به منابع اطلاعاتی مورد نیاز را موجب می شود.	تدوین پروتکل بهداشتی، محدود کردن ارائه خدمات به ۲ روز در هفته - قرنطینه کتاب های برگشتی - خدمات دهی به صورت با رعایت کامل پروتکل های بهداشتی - ممنوعیت توقف اعضا در قفسه های کتاب.
سالن های مطالعه	بسته بودن فضا و احتمال ابتلای دانشجویان و کارمندان به ویروس کرونا لذا تعطیلی سالن های مطالعه و بخش های مباحثه گروهی تا اطلاع ثانوی و محروم شدن مراجعان از این خدمات.	- مشخص نمودن فضاهایی بدون سقف در اطراف کتابخانه و در نزدیکی خوابگاه ها و تجهیز امکانات ابتدایی در حد میز و صندلی برای مطالعه

عنوان خدمت	پیامد	راهکار پیشنهادی
دسترسی به منابع علمی (ارائه خدمات مشاوره اطلاعاتی در بخش‌های اطلاع‌رسانی، مرجع، نشریات، پایان‌نامه‌ها و...)	احتمال ابتلای مراجعان و کارمندان به ویروس کرونا لذا تعطیلی این خدمات حضوری.	-ارائه خدمات به صورت مجازی و الکترونیکی پاسخگویی برخط در ساعات اداری مشاوره اطلاعاتی مجازی و تلفنی
تسویه حساب دانشجویان فارغ‌التحصیل	معطلی و بلا تکلیفی دانشجویان فارغ‌التحصیل شده و کارکنان و اعضای هیات علمی بازنشسته شده	ارائه درخواست و پیگیری به صورت الکترونیکی و تلفنی و محدود کردن مراجعه به دو روز در هفته
کلاس‌های آموزشی دانشجویان	احتمال ابتلای دانشجویان و کارمندان به ویروس کرونا لغو دوره‌های متنوع آموزشی- پژوهشی دانشجویی	ضبط و تدوین برخی از دوره‌ها به صورت الکترونیکی و برگزاری درسایت کتابخانه و همچنین برگزاری دوره‌ها به صورت مجازی و آنلاین
علم‌سنجی	احتمال ابتلای اعضای هیئت علمی و کارمندان به ویروس کرونا در صورت مراجعه حضوری	ارائه درخواست و پیگیری به صورت الکترونیکی و تلفنی و شبکه‌های اجتماعی
تامین منابع علمی	عدم تامین سریع منابع چاپی و عدم دسترسی مستقیم به این منابع به علت تعطیلی نمایشگاه بین‌المللی کتاب و کاهش فعالیت ناشران	- تامین منابع از طریق کارگزار و خرید الکترونیکی منابع چاپی. بررسی کتاب‌های اهدایی و ثبت در سیستم جهت ورود به محزن در این فرصت مناسب -برخی از فعالیت‌های که امکان دورکاری دارند به صورت غیر حضوری انجام و بقیه فعالیت‌های به صورت حضوری با رعایت پروتکل‌های تدوین شده انجام شود.
فهرست نویسی و سازماندهی منابع	احتمال ابتلای کارمندان به ویروس کرونا	-برخی از فعالیت‌های که امکان دورکاری دارند به صورت غیر حضوری انجام و بقیه فعالیت‌های به صورت حضوری با رعایت پروتکل‌های تدوین شده انجام شود - فرصت مناسب برای فهرست نویسی کتاب‌های باقی مانده و اهدایی رفع رکوردهای اشکالی.

